OPTION—G

Paper Code : MDC0200703

(Life Sciences and Environment)

1. Answer the following as directed : 1×5=5

তলত দিয়াবোৰৰ নির্দেশানুসৰি উত্তৰ লিখা :

(a) Which of the following is a consumer?

তলৰ কোনটো এখন উপভোক্তা হয় ?

(i) Plant/উদ্ভিদ

(ii) Algae/শেলাই

(iii) Fish/মাছ

(iv) Phytoplankton/উদ্ভিদ প্লৱক

(Choose the correct answer)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(b) Which of the following is an example of sedimentary cycle?

তলৰ কোনটো গেদীয় চক্রৰ এটা উদাহৰণ হয় ?

(i) Oxygen cycle/অক্সিজেন চক্র

(ii) Water cycle/জলচক্র

(iii) Sulphur cycle/ছালফাৰ চক্র

(iv) Carbon cycle/কার্বন চক্র

(Choose the correct answer)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(c) In a food chain, producer occupies _____ trophic level.

(Fill in the blank)

এডাল খাদ্য শৃংখলত উৎপাদকসমূহে _____ পৌষ্টিক স্তৰত থাকে।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(d) Ozone layer is present in _____ of atmosphere.

(Fill in the blank)

অ'য'ন স্তৰটো বায়ুমণ্ডলৰ _____ত থাকে। (খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(e) Write the full form of BOD.

BODৰ সম্পূর্ণ ৰূপটো লিখা।

2. (a) Distinguish between (any *three*) : 2×3=6

পার্থক্য লিখা (যি কোনো তিনিটা) :

(i) Producer and Consumer

উৎপাদক আৰু উপভোক্তা

(ii) Food chain and Food web

খাদ্য শৃংখল আৰু খাদ্য জাল

(iii) Parasitism and Mutualism

পৰজীৱিতা আৰু সহোপকাৰিতা

(iv) Biotic and Abiotic components of ecosystem

পৰিস্থিতিতন্ত্ৰৰ জৈৱিক আৰু অজৈৱিক উপাদান

(v) Natality and Mortality rates in population

জনসংখ্যাত জন্ম আৰু মৃত্যুৰ হাৰ

(vi) Primary and Secondary pollutant

প্ৰাথমিক আৰু গৌণ প্ৰদূষক

(b) Write on the following (any *two*) : 2×2=4

তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত লিখা (যি কোনো দুটা) :

(i) Dissolved oxygen

দ্ৰৱীভূত অক্সিজেন

(ii) Ozone layer depletion

অ'য'ন স্তৰৰ অৱক্ষয়

(iii) Biotic community

জৈৱিক সম্প্ৰদায়

(iv) Ecological succession

পৰিস্থিতিতন্ত্ৰীয় অনুক্ৰম

3. Write notes on / Answer the following (any *four*) : 5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত টোকা লিখা/উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Scope of environmental science/পৰিবেশ বিজ্ঞানৰ পৰিসৰ

(b) Carbon cycle/কাৰ্বন চক্ৰ

(c) The role of biotechnology in pollution control/
প্ৰদূষণ নিয়ন্ত্ৰণত কাৰিকৰী জীৱবিজ্ঞানৰ ভূমিকা

(d) Characteristics of population/জনসংখ্যাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

(e) Discuss the causes of global warming./
গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।

(f) Different layers of atmosphere/বায়ুমণ্ডলৰ বিভিন্ন তৰপসমূহ

(g) Define biome. Write four characters of tropical rainforest./
বায়'মৰ সংজ্ঞা দিয়া। ক্ৰান্তীয় বৰ্ষাবণ্যৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(h) Greenhouse effect/সেউজগৃহ পৰিঘটনা

4. Answer elaborately (any *one*) : 10

বহলাই উত্তৰ দিয়া (যি কোনো এটা) :

(a) Discuss the impact of climate change on living organisms.
জলবায়ু পৰিৱৰ্তনৰ ফলত জীৱৰ ওপৰত পৰা প্ৰভাৱ সম্বন্ধে আলোচনা কৰা।

(b) What do you mean by water pollution? What are the different sources of water pollution? Discuss the effects of water pollution on living organism. 1+4+5=10/
পানী প্ৰদূষণ বুলিলে কি বুজা? পানী প্ৰদূষণৰ বিভিন্ন উৎসসমূহ কি কি? জীৱৰ ওপৰত পানী প্ৰদূষণৰ প্ৰভাৱসমূহ আলোচনা কৰা।

(c) Describe the flow of energy in an ecosystem.
পৰিস্থিতিতন্ত্ৰত শক্তিৰ প্ৰবাহ কেনেধৰণে হয়, বৰ্ণনা কৰা।

(d) Write an essay on sustainable development.
বহনক্ষম বিকাশৰ ওপৰত এখন ৰচনা লিখা।